

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

На правах рукопису

АНДРУСЯК ВАСИЛЬ ЛЕОНІДОВИЧ

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ У МІЖНАРОДНОМУ
ТУРИЗМІ**

Спеціальність 242 Туризм
(код) (назва спеціальності)

Освітня програма Туризм
(назва)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра

Науковий керівник:
Сазонець Ігор Леонідович,
доктор економічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол засідання кафедри

№ 5 від 16.12.2021 р

Завідувач кафедри

 Тетяна Терешко
(підпис) (Імя, ПРІЗВИЩЕ)

Дніпро, 2022

АНОТАЦІЯ

Андрус'як В.Л. Формування системи безпеки у міжнародному туризмі: 122 с., 71 джерело.

Дипломна робота на здобуття рівня вищої освіти «магістр з туризму». – Дніпровський гуманітарний університет, Дніпро, 2022.

Досліджено теоретичні аспекти формування системи безпеки міжнародного туризму. Здійснено аналіз міжнародного туризму в країнах світу. Визначено шляхи удосконалення нормативно-правового забезпечення державної органів щодо безпеки туризму. Розроблено інноваційні заходи щодо механізму адміністративної діяльності органів державної влади в сфері забезпечення безпеки в сфері туризму. Запропоновано способи протидії туристами криміналу.

Ключові слова: безпека, відповідальність держави, кримінал, міжнародний туризм, нормативно-правова база, особиста безпека, регулювання туризму.

ABSTRACT

Andrusiak V.L. Formation of a security system in international tourism: 122 p., 71 sources.

Thesis for obtaining the level of higher education "Master of Tourism". - Dnipro Humanitarian University, Dnipro, 2022.

Theoretical aspects of the formation of the security system of international tourism are studied. The analysis of international tourism in the countries of the world is carried out. Ways to improve the regulatory and legal support of state bodies for tourism safety have been identified. Innovative measures have been developed for the mechanism of administrative activity of public authorities in the field of security in the field of tourism. Ways to counteract the crime of tourists are proposed.

Key words: security, state responsibility, crime, international tourism, legal framework, personal security, tourism regulation.

АННОТАЦИЯ

Андрусьяк В.Л. Формирование системы безопасности в международном туризме: 122 с., 71 источник.

Дипломная работа на получение уровня высшего образования «магистр по туризму». – Днепропетровский гуманитарный университет, Днепр, 2022.

Исследованы теоретические аспекты формирования системы безопасности международного туризма. Проведен анализ международного туризма в странах мира. Определены пути усовершенствования нормативно-правового обеспечения государственных органов безопасности туризма. Разработаны инновационные мероприятия по механизму административной деятельности органов государственной власти в сфере обеспечения безопасности в сфере туризма. Предложены способы противодействия туристам криминала.

Ключевые слова: безопасность, ответственность государства, криминал, международный туризм, нормативно-правовая база, личная безопасность, регулирование туризма.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ТУРИСТІВ	11
1.1. Безпека туризму в історичному вимірі	11
1.2. Поняття та склад особистої безпеки туристів	19
1.3. Забезпечення особистої безпеки туристів при отриманні деяких видів послуг	29
Висновки до розділу 1	47
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕКИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ (ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД)	49
2.1. Аналіз безпеки для міжнародного туризму в країнах Азії	49
2.2. Оцінка рівня безпеки туризму в Європі	66
2.3. Дослідження безпеки міжнародного туризму в країнах Американського континенту та в Австралії	71
Висновки до розділу 2	90
РОЗДІЛ 3. ОПТИМІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	91
3.1. Удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності органів державної влади щодо безпеки туризму	91
3.2. Інноваційні заходи щодо механізму адміністративної діяльності органів державної влади в сфері забезпечення безпеки в сфері туризму	98
3.3. Способи протидії криміналу під час туристичної подорожі	106
Висновки до розділу 3	110
ВИСНОВКИ	112
ЛІТЕРАТУРА	115

ВСТУП

Актуальність теми. Глобальною тенденцією XXI ст. є зростання ролі та значення туризму для особистості, суспільства та держави. Туристські поїздки (подорожі) в сучасному світі - це невід'ємна частина життя людини, пов'язана з реалізацією його права на відпочинок та дозвілля, свободи пересування, права на доступ до культурних цінностей, а також інших загально визнаних права і свободи людини і громадянина. Поряд із цим туризм виконує важливі соціально-економічні, культурно-екологічні, міжнародні та інші функції. На цьому фоні збільшується і кількість внутрішніх та зовнішніх загроз безпеці, які стають дедалі руйнівнішими, менш передбачуваними. Небезпеки природного та техногенного характеру, включаючи надзвичайні екологічні ситуації, безперервно супроводжують туристів під час їхньої подорожі. Активно проявляють себе та інші види небезпек, як, наприклад, нещасні випадки, дорожньо-транспортні пригоди (ДТП), авіаційні пригоди, випадки заподіяння шкоди життю, здоров'ю та майну туристів внаслідок недоліків послуг. Сфера туризму України, як і світова система туризму в цілому, все частіше стає об'єктом зазіхань з боку національної та міжнародної організованої злочинності, у тому числі з метою розкрадання майна туристів, скоєння насильницьких дій проти них, провадження терористичної та екстремістської діяльності. Ризики, пов'язані зі стрімким поширенням епідемій небезпечних захворювань, також є серйозною проблемою як для України, так і для інших держав. Це дозволяє говорити про безпеку туризму як один із елементів національної безпеки України. А це актуалізує обрану тему нашого дослідження і підвищує рівень її значення у загальносвітовому вимірі.

Слід зазначити, що питанням вивчення актуальних проблем забезпечення безпеки у сучасній науці з кожним роком приділяється все

більша увага. Українськими та іноземними вченими, на тему безпеки, випущено чимало статей, монографій, науково-практичних коментарів. Дані дослідження містять авторські визначення понять «безпека» та її окремих видів, а також інші теоретичні аспекти забезпечення безпеки особистості, суспільства та держави. В результаті розвитку досліджень проблем безпеки у науковій літературі все частіше порушується питання про формування «науки про безпеку», а також «науки про безпеку людини».

У наукових працях Бгатова О., Вишнякова В., Кириченко О., Марініна М., Опалєва О., Писаревського Є. Пріснякової Л., Сазонця І., Сардака С., Самойленко А. досліджено взаємозв'язок між теоретичними аспектами та факторами, які впливають безпеку особистості та суспільні відносини. Питанням державного регулювання в сфері безпеки туризму приділяють увагу у своїх працях Гаранін Н., Джинджоян В., Дзлієв М., Карпова Р., Путрік Ю., Торяник В., Урсул А., Хасанов У., Шуберт Т. М. Дослідники Біржаков М., Козаков Н., Карнаухов С., Мальська М., Степашин С., Тер-Акопов А., Терещенко О., Шаруєва М., Щедрін Н. виділяють позитивні та негативні фактори сучасного розвитку суспільства, які мають певний вплив на формування політичної, законодавчо-правової та соціально-економічної ситуації в країнах світу.

Мета роботи – оптимізація діяльності державних і міжнародних органів влади та дорадчих органів і організацій щодо формування системи безпеки у міжнародному туризмі, спрямованої на забезпечення безпеки особистості, суспільства та держав.

Завдання роботи. Для того, щоб реалізувати поставлену мету потрібно вирішити такі основні завдання:

- розглянути історію створення міжнародних інституцій, що регулюють процеси формування та забезпечення безпеки в туризмі;

- розкрити поняття безпеки в туризмі та склад особистої безпеки туристів;

- з'ясувати заходи щодо забезпечення особистої безпеки туристів при отриманні деяких видів послуг;

- проаналізувати основні аспекти, що впливають на безпеку міжнародного туризму в країнах Азії;

- оцінити основні аспекти, що впливають на безпеку міжнародного туризму в країнах Західної Європи;

- дослідити основні аспекти, що впливають на безпеку міжнародного туризму в країнах Американського континенту та в Австралії;

- надати рекомендації щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності органів державної влади щодо безпеки туризму;

- розробити інноваційні заходи щодо механізму адміністративної діяльності органів державної влади в сфері забезпечення безпеки в сфері туризму;

- запропонувати способи протидії туристами криміналу.

Об'єктом дослідження виступає міжнародний туризм.

Предметом дослідження є система безпеки у міжнародному туризмі.

Методами дослідження є вивчення і аналіз теоретичних положень в галузі туризму; інтерпретація робіт вітчизняних та світових вчених, які присвячені питанням безпеки в туризмі, загальнонаукові принципи проведення комплексних досліджень. В робочому процесі використовувалися такі методи: метод групування та статистичного аналізу – при оцінюванні та аналізі специфіки різних країн з позиції безпеки їх відвідування туристами та заходами щодо її регулювання з боку державних інститутів; метод порівняння та графічний метод – при аналізі небезпек, які виникають під час туристичних подорожей; упорядкування та класифікація факторів впливу на безпеку туризму.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у такому:

- узагальнено нормативно-правове забезпечення міжнародного туризму щодо частини його безпеки, яке розкриває поняття особистої безпеки туриста як особистості та формує цілісний погляд на питання

безпеки туризму як галузі економіки так і соціального явища;

- розроблено перелік інноваційних заходів щодо механізму адміністративної діяльності органів державної влади в сфері забезпечення безпеки туризму, які шляхом: запровадження програм забезпечення захисту та безпеки туристів, які повинні розробляти органи місцевого самоврядування, з урахуванням особливостей певного регіону; впровадження загальнодержавної інформаційно-пошукової системи «Турист», в якій систематично відображатиметься та оновлюватиметься відповідним міністерством вся офіційна інформація з питань правового забезпечення туристичної галузі, надзвичайних обставин, перелік країн світу, небезпечних для поїздок тощо і яка буде координувати роботу всіх центральних органів виконавчої влади, діяльність яких пов'язана із вирішенням проблем забезпечення безпеки туризму;

- сформовано ряд рекомендацій для туристів і подорожуючих щодо протидії організованої злочинності та нештатним (випадковим або неординарним) ситуаціям, що можуть трапитись в місцях відвідування або відпочинку, які можуть полегшити наслідки загроз проти особистості, повернути втрачене майно або взагалі уникнути протиправних дій по відношенню до мандрівника.

Практичне застосування одержаних результатів. Розроблені в магістерській роботі науково-методичні положення та рекомендації є підставою для роботи керівників та менеджерів туристичних, готельних та ресторанних підприємств, представників державних органів щодо забезпечення особистої безпеки туристів безпосередньо та здійснення міжнародного туризму в цілому.

ВИСНОВКИ

Небезпеки природного та техногенного характеру, включаючи надзвичайні екологічні ситуації, безперервно супроводжують туристів під час їхньої подорожі. Активно проявляють себе нещасні випадки, ДТП, авіаційні пригоди, випадки заподіяння шкоди життю, здоров'ю та майну туристів внаслідок недоліків послуг. Сфера туризму все частіше стає об'єктом зазіхань з боку національної та міжнародної організованої злочинності, у тому числі з метою розкрадання майна туристів, скоєння насильницьких дій проти них, провадження терористичної та екстремістської діяльності. Ризики, пов'язані зі стрімким поширенням епідемій небезпечних захворювань, також є серйозною проблемою як для України, так і для інших держав. В дипломній роботі нам вдалося дослідити питання безпеки туризму та вирішити завдання, які було поставлено:

1. Розглянуто історію створення міжнародних інституцій, що регулюють процеси формування та забезпечення безпеки в туризмі. Це надало можливості визначитися із історією та хронологією створення міжнародних організацій: Міжнародна федерація туристських агентств; Міжнародний союз офіційних туристичних організацій (Всесвітня туристична організація); Міжнародне бюро соціального туризму; Міжнародна асоціація наукових експертів з питань туризму; Міжнародна федерація курортної справи; Міжнародне бюро туризму і подорожей молоді; Всесвітня асоціація туристичних агентств; Міжнародна асоціація із соціального туризму і відпочинку трудящих та інші міжурядові і неурядові організації.

2. Розкриття поняття безпеки в туризмі та склад особистої безпеки туристів дозволило визначитися з терміном «особиста безпека», якій використовується в сфері туризму в широкому і вузькому сенсах. У широкому значенні категорія «особиста безпека» включає в себе стан

захищеності всіх учасників суспільних відносин в сфері туризму від внутрішніх і зовнішніх загроз безпеці: туристів, власників (господар) об'єктів туристичної індустрії та їх працівників, місцевого населення, посадових осіб, що реалізують окремі функції і повноваження в галузі державного (регіонального) управління туризмом. У вузькому сенсі термін «особиста безпека» означає безпеку життя і здоров'я туристів, а також екскурсантів.

3. Заходи щодо забезпечення особистої безпеки туристів комплексно виражені у взаємодії з туроператорами та турагентами, при наданні готельних послуг, послуг громадського харчування, транспортному обслуговуванні, при організації та проведенні масових заходів, участі в азартних іграх. При цьому всі форми відносин у туристичній сфері між учасниками регулюються на законодавчому рівні й спрямовані на створення безпечних умов функціонування світового туризму.

4. Аналіз основних аспектів, що впливають на безпеку міжнародного туризму в країнах Азії показав національну та релігійну специфіку в таких країнах: ОАЕ, Йорданії, Омані, Туреччині. Південно-Східна Азія являє собою регіон з підвищеним ризиком харчових отруєнь, а також ризиком захворювань обумовлених природно-кліматичними умовами та наявністю різного роду інфекцій.

5. Оцінка аспектів безпеки в європейських країнах показала, що Європа знаходиться у центрі боротьби за якість обслуговування туристів і намагається забезпечити максимально комфортні умови для мандрівників. Основними умовами з боку туристів є дотримання законів країни відвідування та дотримання місцевих норм поведінки. Найбільших успіхів в цьому напрямі досягли країни Західної Європи.

6. Рівень безпеки в Америці характеризується проблемами, що можуть виникнути, як правило, у неорганізованих туристів. При чому, ризики потрапити у халепу зростають з Півночі на Південь континенту. Австралія характерна досить суворим кліматом, який може бути нещадним до тих, хто недбало ставиться до підготовки до подорожі. Майже 400 туристів щорічно

вмирають в Австралії. В Океанії туристи рідко стикаються з серйозними проблемами. Місцеве населення в основній своїй масі гостинно і доброзичливо. Найбільш безпечним місцем для відвідування є Фіджі.

7. Рекомендації спрямовані на безпеку туризму, вміщують: створення системи професійної підготовки кадрів у сфері безпеки туристичної діяльності в найбільш туристське розвинутих регіонах держави; формування постійної інформаційної бази для суб'єктів туристичної діяльності про загрози безпеці туристів у країнах (місцях) тимчасового перебування; затвердження переліку видів туризму, пов'язаних із підвищеним ризиком для життя та здоров'я туристів; затвердження типових форм договорів про туристичне обслуговування, правил розрахунку за туристичний продукт, які обов'язково містять вимоги безпеки туриста.

8. Розроблено інноваційні заходи щодо механізму адміністративної діяльності органів державної влади в сфері забезпечення безпеки в сфері туризму, а саме: в положеннях про управління з питань туризму, а також у регіональних програмах розвитку туризму визначати завдання, функції і повноваження місцевих органів державної виконавчої влади щодо забезпечення безпеки туризму з урахуванням особливостей певного регіону; з метою уніфікації змісту регіональних програм забезпечення захисту й безпеки туристів та організації контролю за їх виконанням розробити Методичні рекомендації щодо складання регіональних програм забезпечення безпеки туризму.

9. Запропоновано способи протидії туристами криміналу під час туристичної подорожі. Для цього визначено основні загрози, які виникають у мандрівника: крадіжка з речей з рюкзака (сумки) в громадських місцях, транспорті кишеньковими злодіями; крадіжка сумок і рюкзаків в кафе, на лавочках, громадських установах; крадіжка з номера готелю; грабіжник вихоплює речі; відволікаючий маневр з боку дітей; озброєний вуличний грабіж; грабіж в таксі, автобусі; грабіж при знятті грошей в банкоматі; грабіж в кафе; грабіж в машині.

Имя пользователя:
Федосова Юлія

ID проверки:
1010194640

Дата проверки:
05.02.2022 21:14:21 EET

Тип проверки:
Doc vs Internet

Дата отчета:
05.02.2022 21:15:06 EET

ID пользователя:
100005559

Название файла: Диплом_Андрусяк_ВЛ

Количество страниц: 110 Количество слов: 27817 Количество символов: 208447 Размер файла: 482.50 KB ID файла: 101015:

25.6%

Совпадения

Наибольшее совпадение: 17.4% с Интернет-источником (https://ap.gp.gov.ua/userfiles/file/Academia2016/Aloyan_diser..)

25.6% Источники из Интернета

396

Страница 112

Поиск совпадений с Библиотекой не производился

0% Цитат

Исключение цитат выключено

Исключение списка библиографических ссылок выключено

0% Исключений

Нет исключенных источников

Модификации

Обнаружены модификации текста. Подробная информация доступна в онлайн-отчете.

Замененные символы

2